

**Вищий навчальний заклад
«НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ»**

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Кримінальне право України. Загальна частина

ОП «ПРАВО»

Шифр за ОП	Назва	Тип	Рівень вищої освіти	Період вивчення		Кількість кредитів	Вид підсумкового контролю
				Рік, коли пропонується вивчення	Семестр		
ОПП-8	Кримінальне право України. Загальна частина	Обов'язкова дисципліна професійної підготовки	Перший (бакалаврський)	2	3	5	Диференційований залік

Мова навчання: українська.

Форми здобуття освіти: очна, заочна.

Види навчальних занять: лекції, семінарські заняття, консультація.

Методи навчання: словесні та пояснювально-демонстраційні; метод проблемного викладання; репродуктивні; практичні (розв'язання кримінально-правових задач, кваліфікація діянь); кейс-метод (аналіз кримінальних ситуацій); метод аналізу нормативно-правових актів і судової практики; метод юридичної кваліфікації; моделювання кримінально-правових ситуацій; дослідницький і порівняльно-правовий; інтерактивні методи (дискусія, дебати) із застосуванням інформаційно-комунікаційних технологій відповідно до видів навчальних занять.

Оцінювання: поточне, підсумкове.

Мета викладання навчальної дисципліни: засвоєння законодавчого визначення основних понять кримінального права; ознайомлення з найважливішими інститутами та положеннями Загальної частини Кримінального кодексу України; набуття навичок самостійного комплексного аналізу складу кримінального правопорушення, а також вміння визначення конкретних елементів відповідних складів кримінальних правопорушень; відпрацювання навичок та умінь правильного застосування отриманих теоретичних та методичних знань під час вирішення конкретних ситуаційних задач; формування науково обґрунтованих знань про кримінальну відповідальність, а також про тенденції розвитку законодавства України і інших держав, ролі права в реалізації соціально-економічних перетворень в суспільстві, про заходи кримінально-правової боротьби зі злочинністю..

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК01	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу
ЗК02	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях
ЗК11	Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства; усвідомлення цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідності його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
ЗК12	Здатність усвідомлювати рівні можливості та гендерні проблеми.

Спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СК03	Цінування та повага до гідності людини як найвищої соціальної цінності, розуміння її правової природи.
------	--

СК07	Здатність застосовувати норми та інститути права, щонайменше з таких галузей, як: конституційне право, адміністративне право і адміністративне процесуальне право, цивільне і цивільне процесуальне право, трудове право, кримінальне і кримінальне процесуальне право.
СК08	Здатність застосовувати правові принципи та доктрини.
СК09	Здатність використовувати бази даних органів юстиції та інформаційні технології необхідні під час здійснення юридичної діяльності.
СК10	Здатність використовувати різноманітні інформаційні джерела для повного та всебічного встановлення певних обставин.
СК11	Здатність визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти.
СК12	Здатність аналізувати правові проблеми та обґрунтовувати правові позиції.
СК13	Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ.
СК14	Здатність до консультування з правових питань, зокрема, можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів, відповідно до вимог професійної етики, належного дотримання норм щодо нерозголошення персональних даних та конфіденційної інформації.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН 05	Давати короткий правовий висновок щодо окремих фактичних обставин з достатньою обґрунтованістю.
ПРН 06	Оцінювати недоліки і переваги певних правових аргументів, аналізуючи відому проблему.
ПРН 12	Доносити до респондента матеріал з певної правової проблематики доступно і зрозуміло.
ПРН 13	Знати та розуміти особливості реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права.
ПРН 18	Застосовувати в професійній діяльності основні сучасні правові доктрини, цінності та принципи функціонування національної правової системи.
ПРН 19	Пояснювати природу та зміст основних правових явищ і процесів.
ПРН 20	Виокремлювати і аналізувати юридично значущі факти і робити обґрунтовані правові висновки.
ПРН 22	Надавати консультації щодо можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів у різних правових ситуаціях.

Засоби діагностики успішності навчання: усне опитування та участь у дискусіях на практичних заняттях; виконання практичних завдань (кваліфікація кримінальних правопорушень, розв'язання задач); тестування; перевірка індивідуальних і кейсових завдань; аналіз судової практики; письмові роботи (розв'язання задач, тести, контрольні роботи); питання для поточного та підсумкового контролю; питання для поточного та підсумкового контролю, оцінювання результатів неформальної освіти в порядку, визначеному Положенням про порядок визнання результатів навчання набутих у неформальній/інформальній освіті; підсумковий контроль у формі диференційованого заліку, що передбачає комплексну перевірку рівня досягнення програмних результатів навчання.

Зміст навчальної дисципліни:

Тема 1. Загальні засади кримінального права

Поняття, предмет, методи та система кримінального права України. Принципи кримінального права. Кримінальний закон: поняття, структура та види норм. Чинність кримінального закону в часі, просторі та за колом осіб. Тлумачення кримінального закону: поняття, види та значення для правозастосування.

Тема 2. Кримінальне правопорушення та кримінальна відповідальність

Поняття та ознаки кримінального правопорушення. Класифікація кримінальних правопорушень. Поняття, підстава та етапи реалізації кримінальної відповідальності. Відмежування кримінального правопорушення від інших правопорушень. Суб'єкти та об'єкти кримінально-правових відносин.

Тема 3. Склад кримінального правопорушення: загальна характеристика

Поняття складу кримінального правопорушення та його співвідношення з поняттям правопорушення. Елементи та ознаки складу кримінального правопорушення. Види складів кримінальних правопорушень за ступенем суспільної небезпеки та структурою. Значення складу кримінального правопорушення для кваліфікації діяння. Поняття та підстави кримінально-правової кваліфікації.

Тема 4. Об'єкт та об'єктивна сторона кримінального правопорушення

Поняття та класифікація об'єктів. Предмет кримінального правопорушення та потерпілий. Суспільно небезпечне діяння як центральна ознака об'єктивної сторони. Суспільно небезпечні наслідки та причинний зв'язок між діянням і наслідками. Факультативні ознаки об'єкта.

Тема 5. Суб'єкт та суб'єктивна сторона кримінального правопорушення

Ознаки суб'єкта кримінального правопорушення. Спеціальний суб'єкт кримінального правопорушення. Суб'єктивна сторона: поняття, зміст та значення вини. Форми вини. Факультативні ознаки суб'єктивної сторони.

Тема 6. Форми реалізації кримінальної відповідальності

Засудження без призначення покарання та призначення покарання як основні форми реалізації. Застосування інших заходів кримінально-правового характеру. Стадії вчинення кримінального правопорушення. Співучасть у кримінальному правопорушенні. Причетність до кримінального правопорушення.

Тема 7. Обставини, що виключають кримінальну протиправність діяння та звільнення від відповідальності

Необхідна оборона та умови її правомірності, ексцес оборони. Крайня необхідність, затримання злочинця та виконання наказу як обставини-виключення. Поняття, підстави та види звільнення від кримінальної відповідальності. Звільнення від відповідальності у зв'язку з дійовим каяттям або примиренням сторін. Строки давності притягнення до кримінальної відповідальності.

Тема 8. Покарання та його призначення

Поняття, мета та система покарань. Класифікація покарань. Загальні засади призначення покарання. Обставини, що пом'якшують та обтяжують покарання. Призначення покарання за сукупністю правопорушень та сукупністю вироків.

Тема 9. Звільнення від покарання, судимість та інші заходи

Звільнення від покарання з випробуванням. Умовно-дострокове звільнення та заміна невідбутої частини покарання більш м'яким. Поняття судимості, її правові наслідки, порядок погашення та зняття. Примусові заходи медичного характеру. Заходи кримінально-правового характеру щодо юридичних осіб.

Тема 10. Особливості кримінальної відповідальності окремих категорій і порівняльний аспект

Специфіка кримінальної відповідальності та покарання неповнолітніх. Особливості застосування заходів виховного характеру до неповнолітніх. Кримінальна відповідальність за міжнародним кримінальним правом. Порівняльний аналіз кримінального законодавства України та країн – членів ЄС. Напрями реформування кримінального законодавства України в умовах євроінтеграції.

Неформальна освіта (онлайн-курси та платформи)

У межах самостійної роботи здобувачам рекомендується проходження онлайн-курсів на міжнародних освітніх платформах з метою розширення професійних компетентностей.

Рекомендовані платформи:

- Coursera (Hot Topics in Criminal Justice: <https://www.coursera.org/learn/hot-topics-criminal-justice>);

- edX (International Criminal Law https://www.edx.org/learn/international-law/peking-university-guo-ji-xing-fa-xue-international-criminal-law?index=rv_product_summary&queryId=85ff61afc2d26aab9b61d881248f4911&position=24);

Опрацювання зазначених онлайн-курсів не є обов'язковим і здійснюється за власною ініціативою здобувача як форма неформальної освіти. Так само не є обов'язковими саме ці курси та можуть бути пройдені інші тематичні курси, тренінги тощо.

Порядок зарахування результатів неформальної освіти:

Результати проходження онлайн-курсів можуть бути зараховані як складова самостійної роботи за зверненням здобувача в порядку, визначеному Положенням про порядок визнання результатів навчання набутих у неформальній/інформальній освіті (<https://nam.kyiv.ua/files/pdf/polozhennia-pro-neformalnu-ta-informalnu-osvitu.pdf>).

Максимальна кількість балів – до 10 балів у межах самостійної роботи.

Методи навчання на лекціях: словесні (лекція, пояснення); пояснювально-демонстраційні (презентації, ілюстрації, демонстрації); метод проблемного викладання; методи візуалізації; використання інформаційно-комунікаційних технологій.

Методи навчання на практичних заняттях: словесні (дискусія, співбесіда); пояснювально-демонстраційні (аналіз прикладів); практичні (розв'язання кримінально-правових задач, юридична кваліфікація діянь); кейс-метод (аналіз і вирішення кримінальних ситуацій); пошуковий і дослідницький методи; інтерактивні методи (дискусії, дебати); використання інформаційно-комунікаційних технологій.

Методи оцінювання:

Для поточного контролю: усне та письмове опитування, тестування, виконання практичних і кейсових завдань (кваліфікація кримінальних правопорушень), аналіз судової практики, письмові роботи (розв'язання задач), контрольна робота (для заочної форми здобуття освіти); самостійна робота, неформальна освіта (онлайн-курси та платформи) тощо.

Для підсумкового контролю: проведення підсумкового контролю у формі тестування та/або письмової роботи з практичними завданнями

Засоби діагностики результатів навчання:

Поточний контроль може передбачати застосування широкого спектру форм та методів оцінювання знань, що проводиться за кожною темою.

Підсумковий контроль передбачає проведення диференційованого заліку.

Порядок оцінювання результатів навчання:

Оцінювання здійснюється за 100 бальною шкалою.

Поточний контроль та самостійна робота = 60 балів.

Підсумковий контроль = 40 балів.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Для денної форми здобуття освіти

Поточний контроль та самостійна робота - 60											Підсумковий контроль	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	Самостійна робота		
5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	10 балів	40 балів	100 балів

Для заочної форми здобуття освіти

Поточний контроль та самостійна робота - 60		Підсумковий контроль	Сума
Контрольна робота	Самостійна робота		
50 балів	10 балів	40 балів	100 балів

Рекомендована література:

1. Бондаренко О.С., Думчиков М.О. Кримінальне право. Загальна частина (у таблицях і схемах): навч. посіб. Суми: Сумський державний університет, 2022. 114 с. URL: <https://essuir.sumdu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/f2dcf645-18e7-4a5d-823d-40173b096bc9/content>

2. Вереша Р.В. Кримінальне право України. Загальна частина. Вид. 8-ме, перероблене та доповнене. Київ: Алерта. 2022. 574 с.
3. Вереша Р.В. Кримінальне право України на сучасному етапі. Загальна частина: навч. посіб. Київ: Алерта, 2022. 612 с.
4. Кримінальне право України: Загальна частина: підручник / В.Я. Тацій, В.І. Тютюгін, В.Я. Борисов, та ін., за ред. В.Я. Тація, В.І. Тютюгіна, В.Я. Борисова - 6-те видання, перероблене і доповнене. Харків : Право. 2020. 584 с.
5. Кримінальне право України. Загальна частина: практичні заняття: навч.-метод. посіб. / за заг. ред. Н.А. Мирошниченко, Є.Л. Стрельцов. Одеса: Астропринт, 2022. 220 с. URL: <https://dspace.onua.edu.ua/server/api/core/bitstreams/56a479db-b52b-4351-8127-fd561edd71b5/content>
6. Козакова І.В. Короткий аналіз практики застосування покарання у виборчій сфері. Правові новели. 2020. № 11. С. 112-116. URL: https://legalnovels.in.ua/journal/11_2020/36.pdf
7. Козакова І., Шнипко О. Умовно-дострокове звільнення від відбування покарання та суміжні інститути: в контексті позитивного досвіду Держави Ізраїль. Наукові записки Львівського ун-ту бізнесу та права. Серія економ. Серія юрид. 2022. Вип. 35. С. 138-148. URL: <https://nzlubbp.org.ua/index.php/journal/article/download/710/648/>
8. Кримінальне право України (Загальна та Особлива частини): посібник для підготовки до зовнішнього незалежного оцінювання / В.І. Тютюгін, М.А. Рубашченко. Харків: Право. 2020. 322 с.
9. Кримінальне право України. Загальна частина: підручник / за заг. ред. О.М. Литвинова. Харків: ХНУВС, 2020. 428 с. URL: https://fpk.in.ua/images/biblioteka/3FMB_Pravo/Kryminalne-pravo-Ukrainy_Zahalna-chastyna_pidruchnyk_KhNUVS_2020.pdf
10. Кримінальний кодекс України: Закон України від 05 квітня 2001 р. № 2341-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text>
11. Навчальний посібник для підготовки до атестації з курсу «Кримінальне право» / кол. авт. Дніпро : ДДУВС, 2024. 444 с. URL: <https://er.dduvs.edu.ua/handle/123456789/15591>
12. Рядінська В., Токарева К., Козакова І. Антикорупційна заборона щодо використання службових повноважень, свого становища та пов'язаних з цим можливостей: прогалини законодавства. Наука і правоохорона. 2022. № 4. С. 85–95.

Викладач: Козакова Ірина Віталіївна, кандидат юридичних наук, доцент, завідувач кафедри публічного та приватного права.

Гарант освітньої програми:
Козакова Ірина Віталіївна,
кандидат юридичних наук, доцент

